Motion 2017:21 av Gunilla Roxby Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring skärgårdsupphandlingarna

22

LS 2017-0735

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-01-17

LS 2017-0735

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring skärgårdsupphandlingarna

Föredragande landstingsråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de bl.a. föreslår att skärgårdstrafiken i mellanskärgården ska bedrivas i egen regi.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Landstinget arbetar kontinuerligt med att göra det möjligt för fler att få tillgång till skärgården som ska vara en plats för alla oavsett om du är åretruntboende, säsongsboende eller turist. Det är därför viktigt med långsiktighet och kontinuitet i planeringen av kollektivtrafiken i skärgården på samma sätt som inom kollektivtrafiken på land.

För närvarande pågår förberedelser för att upphandla trafiken i mellanskärgården ånyo med anledning av att tidigare genomförd upphandling måste göras om i enlighet med utslaget i rätten. Det har under det senaste året pågått ett intensivt och omfattande arbete med att inhämta, analysera och omsätta erfarenheter kring skärgårdstrafiken och tidigare genomförda upphandlingar. Däribland har träffar med leverantörsmarknaden, arbetsgivare och arbetstagarorganisationer genomförts i syfte att inhämta synpunkter och erfarenheter och utifrån detta dra slutsatser och göra ändamålsenliga justeringar inför den nya

upphandlingen (E39). Detta för att säkerställa att den nya upphandlingen kan tillgodose det trafikbehov som mellanskärgården är i behov av.

För att människor ska kunna bo, leva och verka i hela skärgården måste resenärerna känna sig trygga med att kollektivtrafiken i skärgården är punktlig, ändamålsenlig och kapacitetsstark. Motionärerna föreslår att landstinget ska bedriva sjötrafiken i mellanskärgården i egen regi. Landstingets bedömning är att egen regi inte skulle gynna trafiken i mellanskärgården utan skapa osäkerhet och oordning. Det är viktigt att det råder ordning och reda i sjötrafiken och att helt kasta omkull inriktningen på hur trafiken ska drivas skulle skapa osäkerhet, både för personalen ombord och alla resenärer. De misstag som gjorts i föregående upphandling har identifierats och lärdomar har gjorts. Det finns ingen anledning att tro att svårighetsgraden att genomföra en korrekt sjötrafikupphandling avviker från upphandling av buss-, tåg- eller t-bana. Därmed är det ologiskt att som motionärerna vill, driva sjötrafiken i egen regi, men all annan trafik i upphandlad form. Att driva delar av ett trafikslag i egen regi skulle innebära byråkratiska merkostnader och sämre möjligheter att sprida lärdomar mellan arbetet med olika trafikslag

Det finns all anledning att vara självkritisk över de brister i underlaget för föregående upphandling som i kombination med ändrad rättspraxis ledde till att föregående upphandling av sjötrafiken i Mellanskärgården misslyckades. Att systematiskt dra lärdomar av detta har varit högt prioriterat.

Det förtjänar att framhållas att störningar i tillförlitligheten och kvaliteten i trafikens utförande kunnat undvikas och trots juridiskt betingade merkostnader har inte den samlade kostnaden för skärgårdstrafiken ökat under perioden. Den oro som motionärerna beskriver har alltså inte i praktiken materialiserats för resenärer och boende.

Ideologiska övertygelser om att trafiken ska ske i landstingets egen regi riskerar att vända upp och ner på den kontinuitet som funnits en längre tid kring sjötrafikens utveckling. Den prioriterade frågan är inte driftsform utan hur landstinget kan säkerställa en bra, kapacitetsstarkt och tillitsfull kollektivtrafik i Stockholms mellanskärgård.

Det gedigna arbete som ligger till grund för den kommande upphandlingen är omfattande och ger en trygghet för den fortsatta trafiken.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 november 2017
Motion 2017:21
Trafiknämndens protokollsutdrag den 24 oktober 2017
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 12 oktober 2017

Irene Svenonius

Gustav Hemming

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2017-11-24
LS 2017-0735

Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab
Fredrik Åstedt

Landstingsstyrelsen

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring skärgårdsupphandlingarna

Ärendebeskrivning

Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de bl.a. föreslår att skärgårdstrafiken i mellanskärgården ska bedrivas i egen regi.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 24 november 2017
Motion 2017:21
Trafiknämndens protokollsutdrag den 24 oktober 2017 med
MP-, S- och V-ledamöternas särskilda uttalanden
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 12 oktober 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige beslutar att skärgårdstrafiken i mellanskärgården ska bedrivas i egen regi, samt att en revision ska genomföras av samtliga moment i upphandlingsproceduren.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion i vilken de föreslår att trafiknämnden ska ges i uppdrag att bedriva skärgårdstrafiken i mellanskärgården i egen regi. Fullmäktige föreslås även ge trafiknämnden i uppdrag att genomföra en revision av samtliga moment i upphandlingsproceduren inkluderat alla kostnader landstinget åsamkats.

Motionen har remitterats till trafiknämnden.

Överväganden
Trafiknämnden har i uppdrag att fullgöra landstingets uppgifter som regional kollektivtrafikmyndighet. Nämnden har det övergripande ansvaret för planering och upphandling av trafiktjänster och ansvarar för att landstingets övergripande mål för kollektivtrafiken uppnås. Nämnden ansvarar för kollektivtrafiken på land, på vatten och för personer med funktionsnedsättning. Ur dessa utgångspunkter ansvarar nämnden för att kollektivtrafiken i Stockholms län är tillgänglig och attraktiv så att fler reser med kollektiva färdmedel. Trafiknämnden är en beställarorganisation. Detaljplanering och utförande av kollektivtrafiken sköts av de av nämnden upphandlade trafikentreprenörerna.

En levande skärgård är en förutsättning för en attraktiv och växande Stockholmsregion. I SLL Mål och budget 2018, LS 2017-0452, fastslås att landstinget vill göra det möjligt för fler att få tillgång till skärgården som ska vara en plats för alla oavsett om man är åretruntboende, säsongsboende eller turist. Det är därför viktigt med långsiktighet och kontinuitet i planeringen av kollektivtrafiken i skärgården på samma sätt som inom kollektivtrafiken på land. En punktlig, ändamålsenlig och kapacitetsstark skärgårdstrafik är viktig för att människor ska kunna bo, leva och verka i hela skärgården. Det förutsätter såväl god samordning med landtrafik och bussbyten som integration i kollektivtrafikens olika informationssystem, såsom reseplanerare och andra informationskanaler.

Förvaltningen konstaterar att trafiknämnden har genomfört upphandlingar av trafikuppdrag med tillhörande tjänster i Stockholms skärgård. Nämnden ska upphandla skärgårdstrafiken i mellanskärgården på nytt, med anledning av domstolsutslag om att tidigare genomförd upphandling ska göras om. I samband med trafiknämndens beslut om förlängning av interimsavtal för skärgårdstrafiken i augusti 2017 övervägdes och riskanalyserades egen regi som alternativ. Nämndens samlade bedömning

var dock att förlängning av interimsavtalet var det mest lämpliga alternativet.

Trafiknämnden framhåller i sitt yttrande över motionen att i arbetet med den nya upphandlingen av skärgårdstrafik i mellanskärgården har mycket kraft lagts på att inhämta, analysera och omsätta erfarenheter kring skärgårdstrafiken och tidigare genomförda upphandlingar. Däribland har träffar med leverantörsmarknaden, arbetsgivare och arbetstagarorganisationer genomförts i syfte att inhämta synpunkter och erfarenheter och utifrån detta dra slutsatser och göra ändamålsenliga justeringar inför nya upphandlingar.

Förvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet att anse motionen besvarad har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Carl Rydingstam
Chef ledningsstaben

Beslutsexpediering:
Akt
Trafiknämnden
Landstingsdirektörens stab

Godkänd av Malin Frenning, 2017-11-20

Ankom
Stockholms läns landsting
2017 -05- 09
Dnr. LS 2017-0735
2017:21

Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting
2017-05-09

Motion av Gunilla Roxby-Cromvall (v) m. fl. om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna

Det har i nio års tid blåst upp till strid om och om igen, kring upphandlingen av Skärgårdstrafiken. Landstinget har genom detta fått stora utgifter för konsulter såsom jurister men även andra konsulttjänster samt "in-house kompetens" som använts om och om igen. Vänsterpartiet saknar uppgifter om vad allt detta kostat.

Upphandlingen av den största delen av Skärgårdstrafiken i mellan-skärgården måste enligt domstolsutslag göras om. Direktavtal måste för andra året i rad ingås, för att säkerställa trafikering då högsäsongen påbörjas, trots att domstol fastslagit att direktupphandling är olagligt. Den senaste direktupphandlingen innebär ett prispåslag på 13 procent vilket totalt kan åsamka landstinget extra utgifter på över 20 miljoner kronor. Personalen far illa, de har t.o.m. blivit polisanmälda av den senaste direktupphandlade entreprenören.

Oavsett vem som haft trafikavtalet med landstinget är det samma personal som arbetar och kör båtarna men personalen har fått känna av kraftigt försämrade arbetsvillkor och en osäker framtid. Det är personalen som är kvaliteten och som bär verksamheten.

Skärgårdstrafiken har i många år haft en väl fungerande sjötrafik med mycket nöjda resenärer, trots detta inleder alliansspartierna en process för en omfattande privatisering av trafiken 2008.

2008 beslutar landstingsfullmäktige att ta fram ett förslag på effektivare och bättre kollektivtrafik till sjöss.

2009 skrivs en rapport av konsultfirman KPMG med ett förslag att helhetsansvaret för skärgårdstrafiken borde övergå från Wåab till en privat entreprenör. Konsultkostnaden för rapporten uppges till 2,7 miljoner kronor.

2010 beslutar alliansspartierna att SL:s VD får uppdraget att ta fram ett förslag till tidsplan och innehåll för en upphandling med ett helhetsansvar för skärgårdstrafiken.

2011 ger trafiknämnden Wåab i uppdrag att ta fram ett RFI. Konsultkostnaden för organisations- och kommunikationsöversynen av Wåab uppges till cirka 11,5 miljoner kronor.

Januari 2012 meddelar trafiklandstingsrådet (m) att Wåab ska ha fortsatt helhetsansvar för sjötrafiken och KPMG:s rapport från 2009 anses onödig. I december framförs kritik från Skärgårdens intresseförening över förändrade förslag på turlistor. Bl.a. fanns rädsla att båtarna inte längre ska trafikera hela vägen till Stockholm.

Maj 2013 ger trafiknämnden Wåab i uppdrag att genomföra förhandlingar av skärgårdstrafiken i områdena: mellan, nord och syd samt hamntrafik och mindre avtal med enskilda redare.

Januari 2014 växer kritiken mot upphandlingen och 1:e vice ordförande i trafiknämnden lämnar sitt uppdrag i protest. I september tilldelar trafiknämnden kontrakt för Djurgårdsfärjorna till Strömma men övriga tilldelningar lyfts bort från trafiknämndens ärenden av den moderata ordföranden när han inser att dessa kommer att bli nedröstade av oppositionen och fp samt c. Därefter meddelas att upphandlingen avbryts och kontrakt med befintliga entreprenörer förlängs i två år, och detta till stora merkostnader för landstinget.

I mars 2015 presenteras upphandlingsunderlaget för trafiknämnden, trafiken ska delas upp i sex områden och baseras på 2013 års tidtabell med möjlighet till utökad trafikering. I november 2015 fattar trafiknämnden tilldelningsbeslut till TRSM Group att de ska stå för trafikering från april 2016.

Upphandlingen överklagas och direktavtal måste ingås eftersom ärendet ligger för rättslig prövning. För att säkerställa trafik från april tilldelas TRSM Group avtalet och valet görs att inte förlänga avtalet med den som tidigare utfört trafiken.

Med TRSM Group följer därefter en mängd märkliga turer och dessa pågår fortfarande.

Med anledning av ovan begär Vänsterpartiet att fullmäktige beslutar att uppdra till trafiknämnden

att skärgårdstrafiken vad gäller mellanskärgården ska ske med drift i egen regi

att en revision genomförs av samtliga moment i upphandlingsproceduren inkluderat alla kostnader landstinget åsamkats

Gunilla Roxby Cromvall (v)

Anna Sehlin (v)

Theo Bodin (v)

Marit Strand Normasdotter (v)

Petteri Louhema (v)

Kerstin Pettersson (v)

Håkan Jörnehed (v)

Mohibul Ezdan Khan (v)

Jonas Lindberg (v)

Birgitta Sevefjord (v)

Catarina Walgren (v)

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLLSUTDRAG

Nr 9/2017

Sammanträdesdatum
2017-10-24

Datum för justering: 2017-11-06

Datum för anslag: 2017-11-06

Kristoffer Tamsons (M)
Talla Alkurdi (S)

---

§ 205

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna
(TN 2017-0969)

I ärendet förelåg tjänsteutlåtande den 12 oktober 2017 från förvaltningschefen.

YRKANDEN

1. Bifall till motionen i sin helhet
2. Bifall till motionens andra att-sats
3. Förvaltningschefens förslag till beslut

Ordföranden ställde proposition på yrkandena att bifalla motionen i sin helhet respektive att bifalla motionens andra att-sats och fann att nämnden bifallit motionens andra att-sats. Därefter ställde ordföranden proposition på motionens andra att-sats mot förvaltningschefens förslag till beslut och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningschefens förslag till beslut.

BESLUT

Trafiknämnden beslöt

att godkänna föreliggande tjänsteutlåtande till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

UTTALANDEN

MP-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande, bilaga 5.
S-ledamöterna lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande, bilaga 6.
V-ledamoten lät till protokollet anteckna ett särskilt uttalande, bilaga 7.

RESERVATION

S- och V-ledamöterna reserverade sig mot beslutet.

Stockholms läns landsting

DELTAR EJ

MP-ledamöterna deltog inte i beslutet.

Vid protokollet
Daniela Eriksson

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-10-24

TN 2017-0969

miljöpartiet de gröna

Trafiknämnden
Ärende 11

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna

I många år har landstingets upphandlingar av sjötrafik varit ytterst problematiska. Överklaganden och tillfälliga avtal har orsakat orimliga kostnader. Konsekvensen av dessa ostabila upphandlingar är ett sjunkande förtroende hos skärgårdsbor och andra aktörer i skärgården. Denna utveckling kan inte fortsätta.

Landstinget behöver återta vissa omstridda delar av landstingets egna tonnage samt trafikledningen i egen regi. Miljöpartiet vill att en plan utarbetas för att driva landstingets tonnage i områdena B, C och D samt trafikledningen i egen regi. Vi vill att återtagandet ska ske på ett robust och säkert sätt. Den trafik som behövs utöver det egna tonnaget i alla tre områdena B, C och D bör upphandlas.

Kostnaderna och konsekvenserna av denna ansvarslösa upphandling är enorma och behöver ses över. Därför är en revision av samtliga moment i upphandlingsproceduren inkluderat alla kostnader landstinget åsamkats motiverat. Gamla mönster behöver identifieras och brytas för att uppnå en stabil utveckling av skärgårdstrafiken.

Stockholms läns landsting

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-10-24

TN 2017-0969

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden
Ärende 11

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna

Vi delar motionens ansats om att trafiken i Mellan skärgården behöver stabilitet. Det var därför vi under våren 2017 la förslag om att återta landstingets eget tonnage i områdena B, C och D, samt trafikledningen, i egen regi.

Vi anser dock att den trafik som behövs utöver det egna tonnaget i all tre områdena B, C och D bör upphandlas även fortsättningsvis.

Vad gäller kostnaderna för turerna i upphandlingen av Mellanskärgården delar vi motionärens uppfattning att det behövs en revision.

Stockholms läns landsting

VÄNSTERPARTIET

SÄRSKILT UTTALANDE
2017-10-24

TN 2017-0969

Trafiknämnden
Ärende 11

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårsupphanlingarna

Vi noterar att trafikförvaltningens tjänsteutlåtande angående motionen redogör för vad som ägt rum när det gäller upphandlingen av skärgårdstrafik samt att trafikförvaltningen ständigt förbättrar och utvecklar sina upphandlingar. Vi är dock inte tillfreds med svaret. Efter alla problem som varit kring sjötrafikupphandlingen och tidigare drift anser vi att det enda rimliga är att återta driften i egen regi. Resenärer och personal förtjänar stabilitet och det är något landstinget som en långsiktig och ansvarsfull operatör kan bidra med. Vår uppfattning är att den organisation som krävs snabbt kan sättas upp av trafikförvaltningen, senast till utgången av det i augusti 2017 fattade interimsavtalet som går ut vid utgången av 2018.

Vidare uppskattar vi ”trafikförvaltningens strävan att utveckla verksamheten ingår att löpande inhämta, dokumentera och omsätta lärdomar och erfarenheter kring vad som fungerat respektive inte fungerat. Det finns alltid utrymme för förbättringar och möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten, vilket är ett kontinuerligt arbete.” Vi vill dock betona att vi önskar en tydlig och systematisk revision vars resultat redovisas för politikerna, och inte bara allmänna formuleringar om att lära sig av tidigare erfarenheter.

Vi anser med hänvisning till ovanstående att motionen inte är nöjaktigt besvarade utan att motionens att-satser bör tas på allvar.

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Strategisk utveckling

Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2017-10-12

Trafiknämnden
2017-10-24, punkt 11

Ärende
TN 2017-0969

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande över motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet i Stockholms läns landsting (V) har inkommit med motion avseende upphandling av Skärgårdstrafik.

Motionen från (V) föreslår landstingsfullmäktige besluta att ge trafiknämnden i uppdrag att låta skärgårdstrafiken i mellanskärgården ske med drift i egen regi samt att genomföra en revision av samtliga moment i upphandlingsproceduren inkluderat alla kostnader landstinget åsamkats.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande 12 oktober 2017

Motion 2017:21 av Gunilla Roxby-Cromvall m.fl. (V) om egen regi samt revision kring Skärgårdsupphandlingarna (LS 2017-0735)

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande tjänsteutlåtande till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning.

Förslag och motivering

Trafikförvaltningen ansvarar för att Stockholms läns invånare och besökare har en väl utbyggd, lättillgänglig och pålitlig kollektivtrafik.
Trafikförvaltningen är en beställarorganisation, vilket innebär ansvar för att det finns ett bra system av kollektiva resmöjligheter i Stockholms län.

Detaljplaneringen av trafiken och själva utförandet sköter ett antal upphandlade entreprenörer. Trafikförvaltningen beställer under ett år kollektivtrafik för cirka 12,5 miljarder kronor.

Trafikförvaltningen har med utgångspunkt i trafiknämndens beslut om förstudie inför upphandling av nya trafikaffärer för Stockholms skärgård (E29) TN 2014-0087 samt efterföljande beslut rörande skärgårdstrafiken genomfört upphandlingar av trafikuppdrag med tillhörande tjänster. För närvarande pågår förberedelser inför att upphandla mellanskärgården ånyo med anledning av utslag i rätten om att tidigare genomförd upphandling ska göras om.

Inriktningen i de beslut som hittills fattats av trafiknämnden har varit att uppdra åt leverantörsmarknaden att utföra trafikuppdrag med tillhörande tjänster. I samband med beslut om förlängning av interimsavtal för skärgårdstrafiken, område B och D, övervägdes och riskanalyserades egen regi som alternativ (SL 2017-0226). Bedömningen landade i förlängning av interimsavtalet som det mest lämpliga alternativet, vilket fattades beslut om i samband med trafiknämndens möte i augusti 2017.

I trafikförvaltningens strävan att utveckla verksamheten ingår att löpande inhämta, dokumentera och omsätta lärdomar och erfarenheter kring vad som fungerat respektive inte fungerat. Det finns alltid utrymme för förbättringar och möjligheter att utveckla och effektivisera verksamheten, vilket är ett kontinuerligt arbete.

I arbetet med att förbereda ny upphandling av mellanskärgården har mycket kraft lagts på att inhämta, analysera och omsätta erfarenheter kring skärgårdstrafiken och tidigare genomförda upphandlingar. Däribland har trafikförvaltningen träffat leverantörsmarknaden, arbetsgivare och arbetstagarorganisationer i syfte att inhämta synpunkter och erfarenheter och utifrån detta dra slutsatser och göra ändamålsenliga justeringar inför nya upphandlingar.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling